

Čekijos prezidentas ragino nevaržyti skirtinį nuomonį apie ES ateitį

Ketvirtadienį Europos Parlyamente Briuselyje kalbėjės Čekijos prezidentas Václav Klaus (Vaclavas Klausas) teigė, jog visos nuomonės apie ES ateitį turi teisę būti viešai reiškiamos. Prelegento nuomone, Lisabonos sutartis tik sustiprintų demokratijos trūkumą ES. Tuo tarpu EP pirmininkas H.-G. Pöttering pakomentavo, jog ši kalba Parlamente – europinės demokratijos įrodymas, o demokratijoje nulemia daugumos valia. Dauguma europarlamentarų plojimais pritarė šiai nuomonei.

Pažymėjės, jog Čekijai „nėra alternatyvos narystei ES“, V. Klaus teigė, jog ES priedermė – panaikinti nereikalingas ir laisvę ir klestėjimą trikdančias kliūtis, taip pat kartu rūpintis visuotine gerove. Tuo tarpu, kalbėtojo nuomone, ES dažnai peržengia šias funkcijas. „Ar esate įsitikinę, kad kaskart kai balsuojate, sprendžiate dėl to, kas turi būti sprendžiama čia, šioje salėje, o ne arčiau piliečių – atskirose Europos šalyse?“ – klausė ES Tarybai pirmininkaujančios Čekijos prezidentas. Jis pridūrė, jog Europos integracija turi pasitarnauti paprastų ES valstybių piliečių, o ne „profesionalių politikų ir su jais susijusių žmonių“ interesams.

Pasak Čekijos prezidento, Europos vienijimasis gali vykti įvairiais būdais ir formomis. Prelegentas tėsė: „Istorija nesibaigia. Teigt, kad dabartinė padėtis, esama ES institucinė forma yra niekada nekritikuotina dogma, yra klaida, kuri, deja, sparčiai plinta, nors ji tiesiogiai prieštarauja ne tik racionaliam mąstymui, bet ir visai dviejų tūkstantmečių senumo Europos civilizacijai. Tokia pat klaida yra ir išankstinė – ir dėl to nekritikuotina – nuostata, kad vienintelė galima ir teisinga Europos integracijos ateitis yra „vis glaudesnė Sajunga“ – ES šalių politinės integracijos gilinimas. Nei esama padėtis, nei prielaida, kad nuolatinis integracijos gilinimas yra palaima, nėra – ar neturėtų būti – dogma ne vienam Europos demokratui. [...] Vienokia ar kitokia ES institucinė sąranga yra ne savitikslis, o priemonė pasiekti tikruosius tikslus – žmogaus laisvę bei tokią ekonominę sistemą, kuri laidotų klestėjimą. Tokia sistema yra rinkos ekonomika.“

Čekijos prezidentas pabrėžė, jog „esama ES sprendimų priėmimo sistema skiriasi nuo klasikinės parlamentinės demokratijos, kuri patikrinta istorijos“, o Europos Parlamente trūksta opozicijos. „Jame propaguojamas tik vienintelis požiūris, o tie, kurie išdrįsta pagalvoti apie kitokią galimybę, įvardijami Europos integracijos priešais“, – teigė V. Klaus ir pridūrė: „Ne taip seniai dalyje Europos mes gyvenome tokioje politinėje sistemoje, kurioje alternatyvos nebuvvo leidžiamos, parlamentinė opozicija – taip pat. Ši patirtis leido mums suvokti, kad be opozicijos negali būti laisvės. Todėl politinės alternatyvos turi egzistuoti“.

Pasak Čekijos prezidento, dėl didelio atstumo tarp piliečių ir ES institucijų atsiranda demokratinės atskaitomybės stoka bei sprendimų priėmimo biurokratizavimas, o siūlymai, pateikti „atmestoje Europos Konstitucijoje arba nuo jos daug nesiskiriančioje

Pranešimas spaudai

Lisabonos sutartyje“, dar labiau sustiprintų šiuos trūkumus. „Kadangi néra Europos *demoso* – ar Europos tautos, šio trūkumo negalima panaikinti stiprinant Europos Parlamento vaidmenį. Priešingai – toks sprendimas dar labiau pablogintų padėtį ir salygotų dar didesnį susvetiméjimą tarp Europos šalių piliečių ir ES institucijų“, – kalbėjo V. Klaus. Jis pridūrė, jog bandymai „paspartinti ir pagilinti integraciją bei perkelti sprendimus apie piliečių gyvenimą į europinį lygmenį“ yra „neatspindintys natūralaus istorinio vystymosi“ ir gali „sukelti pavoju vieniems teigiamiems pasiekimams Europoje per pastaruosius 50 metus“. Čekijos prezidentas ragino „neleisti susiklostyt padėčiai, kurioje Sajungos šalių piliečiai jaustysi, jog ES projektas yra ne jū“ – nes taip grįžtume į neseną praetą.

Čekijos prezidentas kritikavo ir ekonominę ES sąrangą – jo manymu, dabar kuriama „apribotos rinkos“ ir „nuolat stiprėjančios centralizuotai kontroliuojamos ekonomikos“ sistema. „Nors istorija aiškiai parodė, jog tai – akligatvis, mes vél žengiame tuo pačiu keliu“, – pažymėjo V. Klaus. Jis pridūrė, jog šiandieninės ekonomikos ir finansų krizės priežastis yra ne laisvoji rinka, o politinis rinkos manipuliavimas.

„Sakau visa tai, nes jaučiu stiprią atsakomybę už demokratinę ir klestinčią Europos ateitį“, – baigdamas kalbėjo Čekijos prezidentas. Jo manymu, „šiuo metu svarbiausias uždavinys yra užtikrinti, kad laisvos diskusijos apie šias problemas nebūtų tildomos ir laikomos išpuoliais prieš pačią Europos vienijimosi idėją“.

Pristatydamas prelegentą plenariiniame posėdyje, EP pirmininkas Hans-Gert Pöttering teigė, jog Lisabonos sutarties ratifikavimas Čekijos parlamente parodė, jog ši šalis pasiryžusi prisidėti prie ES sėkmės. Tuo tarpu po svečio kalbos Parlamento vadovas pridūrė, jog europinėje demokratijoje kiekvienas gali išsakyti savo nuomonę, tačiau nulemia daugumos valia. Savo ruožtu EP pirmininkas pažymėjo, jog dalį ES šalyse priimamų sprendimų tikslinėliai būtų priimti europiniu lygmeniu, o be Europos Parlamento ES iš tiesų atsidurtų biurokratų rankose. Dauguma europarlamentarų plojimais pritarė šioms EP pirmininko pastaboms.

N.B. :

Kalba: 2009-02-19

Susisiekti :

Robertas POGORELIS

Spaudos tarnyba

El. paštas: spauda-LT@europarl.europa.eu

BXL: (32-2) 28 32006

STR: (33-3) 881 74642

PORT: (32) 498 98 33 31